

Öll vötn til Dýrafjarðar

Skilaboð íbúaþings á Þingeyri, mars 2018

2. ildi

EFNISYFIRLIT

Samanstekt.....	1	6.3 Sýningarrými fyrir listamenn; heimamenn og gesti	15
1. Ingangur.....	3	7. Fyrir komandi kynslóðir.....	16
2. Forgangsröðun	4	7.1 Samfélag	16
3. Samgöngur.....	5	7.2 Efnahagur.....	16
3.1 Samgöngumál og fjarskipti.....	5	7.3 Umhverfismál	17
3.2 Flugþjónusta á þingeyri	5	7.4 Framtíðarsýn árið 2038 (eftir 20 ár)	18
3.4 Umferðarmál	6	8. Ferðapjónusta og saga	19
4. Atvinnnumál	7	8.1 Ferðapjónusta – ýmsar hugmyndir	19
4.1 Atvinnumál: Fiskveiðar, fiskverkun og fiskeldi	7	8.2 Vikingaferðapjónusta.....	20
4.2 Fjölbreyttara atvinnulíf	7	8.3 Kennileiti.....	20
4.3 Staðsetning og samgöngur	8	8.4 Söfn og menningartengd ferðamennska	21
4.4 Markaðssetning: markaðsmál, matur úr héraði	8	9. Húsnaðismál	22
5. Fólk í og fjölskyldurnar.....	9	10. Samband við stjórnsýsluna.....	23
5.1 Fjárfest í fólkí	9	10.1 Staðbundin stjórnum	23
5.2 Fleiri fjölskyldur á þingeyri	10	10.2 Bæjarmálin.....	23
5.3 Fjölbreytni og möguleikar fyrir ungt fólk og börn	11	11. Sameiginleg framtíðarsýn – 2028	24
5.4 Þjónusta fyrir íbúa	12	12. Að lokum.....	27
6. Lífið eftir vinu.....	13		
6.1 Íþróttir og útvist	13		
6.2 Afþreying – þorpið okkar	14		

Öllum sem þátt tóku í íbúapinginu á Þingeyri og þeim sem aðstoðu við framkvæmdina, eru færðar bestu þakkar fyrir got samstarf og vel/heppnað þing.

Helgina 10. – 11. mars 2018, var haldið íbúaping á Þingeyri, við upphaf byggðabrunarverkefnis sem hlaut á þinginu nafnið „Öll vörn til Dýrafjarðar“.

Íbúapingið var haldið í félagsheimilinu á Þingeyri. Kvenfélagið Von hafði umsjón með veitingum, sem voru í boði Byggðastofnunar.

Umsjón með íbúapinginu og þessari samantekt hafði Sigurborg Kr. Hannesdóttir hjá ILDI, þjónustu og ráðgjöf, í samstarfi við verkefnistjórn. Ljósmyndir eru frá ILDI og Byggðastofnun.

Eftirtalin skípa verkefnistjórn, sem mun starfa meðan verkefnið stendur, í allt að fjögur ár.

Aðalsteinn Óskarsson, Fjórðungssambandi Vestfirðinga.

Arna Lára Jónsdóttir, Ísafjarðarbæ.

Erna Höskuldsdóttir, fulltrúi Íbúa.

Eva Pandora Baldursdóttir, Byggðastofnun.

Kristján P. Halldórsson, Byggðastofnun

Sigríður Ó. Kristjánsdóttir, Vestfjarðastofu.

Wouter Van Hoeymissen, fulltrúi Íbúa.

SAMANTEKT

Ef samgöngur eru góðar, atvinnulífið öfugt og íbúar kraftmiklir, er samfélaginu á þingeyri og við Dýrafjörð allir vegir færir. Þetta eru niðurstöður tveggja daga íbúapings sem haldið var í Félagsheimilinu á þingeyri, helgina 10.-11. mars, 2018. Um sextíu manns tóku þátt í þinginu, sem hófst með því að sýnt var skemmtilegt myndband um þingeyri, unnið af nemendum á miðstigi grunnskóla. Einnig komu nemendur tónlistarskóla frumkvöðum, við góðar undirtektir.

Á allra næstu árum munu skapast ný tækifæri með opnum Dýrafjardarganga og tilkomu ljósleiðara og spurning er hvernig íbúar vilja nýta möguleikana. Samkvæmt umræðum á íbúapingu skiptir málí að byggja á því sem þegar er til staðar og orðið er rotgróð í samfélaginu en jafnframt að leita nýrra leiða og sýna framsækn til að leiða þingeyri og byggðina við Dýrafjörð inn í framtíðina.

Fram kom að fiskverkun sé í dag undirstöðuatvinnugrein á þingeyri og að renna þurfi styrkari stöðum undir hana, auk þess sem horft er til fiskeldis. Nýta á söknarfæri í ferðabjónustu og byggja þar m.a. á vikingaferðabjónustu. Samhlíða þurfi að auka aðra nýsköpun og skapa umhverfi fyrir frumkvöðla og minni fyrræki og þar bera íbúar miklar væntingar til Blábankans.

Fjárfesta þarf í fólk og skapa enn betri skilyrði fyrir ungar fjölskyldur, t.d. með sveigjanleika í leikskóladvöli og auknu tómstundastarfi.

Hó nú styttilist í hin langþráðu Dýrafjardargöng, þarf jafnframt að bæta vetrarþjónustu, marka stefnu um þingeyrarflugvöll og huga að umferðarmálum í borpinu og næsta nágrenni. Lagnning ljósleiðara er í farvegi og æskilegt að hann verði kominn fyrir árið 2020.

Styrkja þarf samvinnuna milli íbúa við Dýrafjörð og stjórnsýslunnar á Ísafjörð og þar lofaði samtalið á íbúapinguinu góðu.

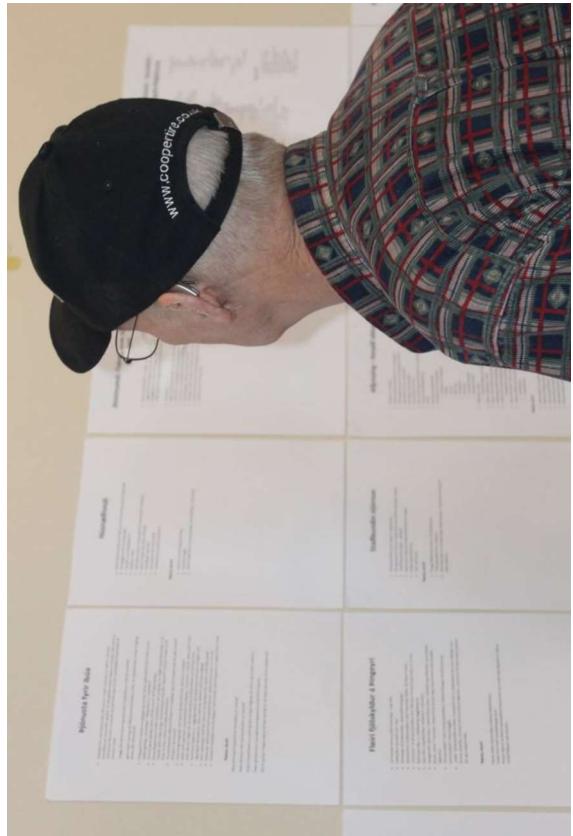
Gengið er ut frá því að áfram verði hátt hlutfall skammtímaþúa, sem margir vildu líta á sem styrkleika og m.a. kanna hvort eigendur fristundahúsa væru tilbúnir að bjóða þau til leigu yfir afmarkaðan tíma.

Á þinginu var rætt um umhverfismál og stefnu til framtíðar, með áherslu á sjálfbærni og fram kom mikill metnaður fyrir allegri ásýnd og snyrtimennsku. Auðlegð í sögu Dýrafjarðar var kortlöggð og einnig var varpað fram hugmyndum um söfn, markaðssetningu á afurðum úr héraði og rými fyrir listagallerí, fyrir dýfirksa listamenn og gesti.

Íbúapinguð markar upphaf að verkefni Byggðastofnumar, Brothættum byggðum, á þingeyri í samstarfi við heimamenn, Ísafjarðarbæ og Vestfjarðastofu og er verkefnistjórn skipuð fulltríum pessara aðila.

Þessi samantekt um skilaboð þingsins, mun ásamt stöðugreiningu verða efnivíður fyrir verkefnisáætlun, með framtíðarsýn og markmiðum fyrir byggðabróunarverkefni sem staðið getur í allt að fjögur ár. Verkefnistjórn og verkefnistjóri munu leiða verkefnið, en þáttur íbúa er ekki síður mikilvægur. Haldhnir verða regulegir íbúafundir og þau verkefni sem drifin verða áfram af frumkvöðum heima fyrir, eru líklegust til að verða að veruleika.

Á næstu árum munu opnast margvisleg tækifæri þegar þingeyri verður miðsvæðis á Vestfjörðum og getur byggðabróunarverkefnið verið farvegur fyrir þá sókn, enda var því á þinginu gefið heitið „Öll vötn til Dýrafjarðar“.

1. INNGANGUR

Helgina 10. – 11. mars, 2018 var haldið íbúaþing á Þingeyri, í kjölfar ákvörðunar stjórnar Byggðastofnunar um að verkefni stofrunarinnar, „Brothaettar byggðir“, gæti hentað til að vinna að eflingu byggðar við Dýrafjörð. Ær þetta tíunda samfélagið sem tekið er inn í verkefnið.

Þar með hófst byggðabíounarverkefni, sem á þinginu hlaut nafnið „Öll vöt til Dýrafjarðar“. Byggðastofnun stendur að verkefni, í samstarfi við íbúa, Ísafjarðarbæ og Vestfjarðastofu. Verkefnisstjórn skipuð fulltrúum þessara aðila, leiðir verkefnið.

Megimmarkmiðið, samkvæmt verkefnislýsingu Byggðastofunar, „...er að stöðva viðvarandi fólkssækkun í smærri byggðakjörnum og í sveitum landsins. Verkefnið miðar að viðtæku samráði og því að virkja þekkingu og getu íbúa byggðarlaga til að móta framtíðarsýn, markmið og lausnir. Þeim aðferðum sem er beitt er ætlað að stuðla að valdeflingu, (empowerment), sem birtist m.a. í fyrirkomulagi funda og í ferlinu í heild sinni.“¹

Skilaboð íbúaþings, ásamt stöðugreiningu, eru efniðváður fyrir framtíðarsýn og verkefnisáætlun til ailt að fjögurra ára. Verkefnisstjórn og verkefnistjóri fylgja máluum eftir, með virkri þátttöku íbúa.

Fyrirkomulag þingsins var svokallað „Opið rými“ – Open Space². Þátttakendur stungu upp á umræðuefnum, leiddu umræðuhópa og slógu gögn í tölvu og byggir samantekin á þeim. Kaflaheiti fylgia í meginatriðum yfirkriftum á umræðuefnum. Einnig er greint frá afrafakstri ferðalags inn í framtíðina, þar sem þátttakendur horfðu til ársins 2028.

Vel var mætt til þingsins, þáða dagana. Eftir að Áðalsteinn Þorsteinsson, forstjóri Byggðastofnunar hafði sett þingið, voru sýnd myndbönd sem nemendur á miðstigi (4. – 7. juní) unnu. Þau spurðu íbúa í þorpinu hvað væri gott við að búa á þingeyri og þeim fannst einnig mikilvægt að það kæmi fram hvað þyrti að laga svo að fólk yrði enn ánægðara.

Í hádegi á laugardeginum fluttu þríremendur Tónlistarskóla Ísafjarðar, á þingeyri, nokkur lög við góðar undirtektir. Þetta voru þær Auðbjörg Erna Ómarsdóttir, Bríet Vagna Birgisdóttir og Gréta Proppé og með þeim var kennari þeira, Jónunnar Biering Margeirsson.

Sigurborg Kr. Hannesdóttir, hjá ILDI, þjónustu og ráðgjöf, hafði umsjón með íbúaþinginu, en hún hefur sérhæft sig í sílikum verkefnum og vinnur eftir alþjóðlegum viðniðum, gildum og siðareglum.

¹https://www.bryggdastofnun.is/static/files/Brothaettar_byggdir/verklvísings_verk_efnislysing-brothaetta-byggda-utg.2-2-juni-2017.pdf, kafli 2.1, bls. 8.

² <http://www.openspaceworld.org/>

2. FORGANGSRÖÐUN

Í lok þingsins forgangsröðuðu þátttakendur málaflokkum, út frá mikilvægi fyrir eflingu byggðar á þingeyri. Hver þátttakandi fékk 10 punkta til að útdeila á málaflokka eftir eigin mati.

Úrbætur í samgöngumálum og fíarskiptum skipta miklu máli fyrir byggð á þingeyri og hlaut það mállefni flesta punkta. Atvinnumál, með áherslu á fiskveiðar, fiskverkun og fiskeldi koma þar næst á eftir en síðan „Fjölbreyttara atvinnulíf“. Ef þau tvö mállefni eru tekin saman, eru það í raun atvinnumál sem vega lang þyngst í forgangsröðun íbúa á þingeyri. Vert er að skoða þetta í því ljósi að framkvæmdir eru hafnar við hin langþræðu Dýrafarðargöng.

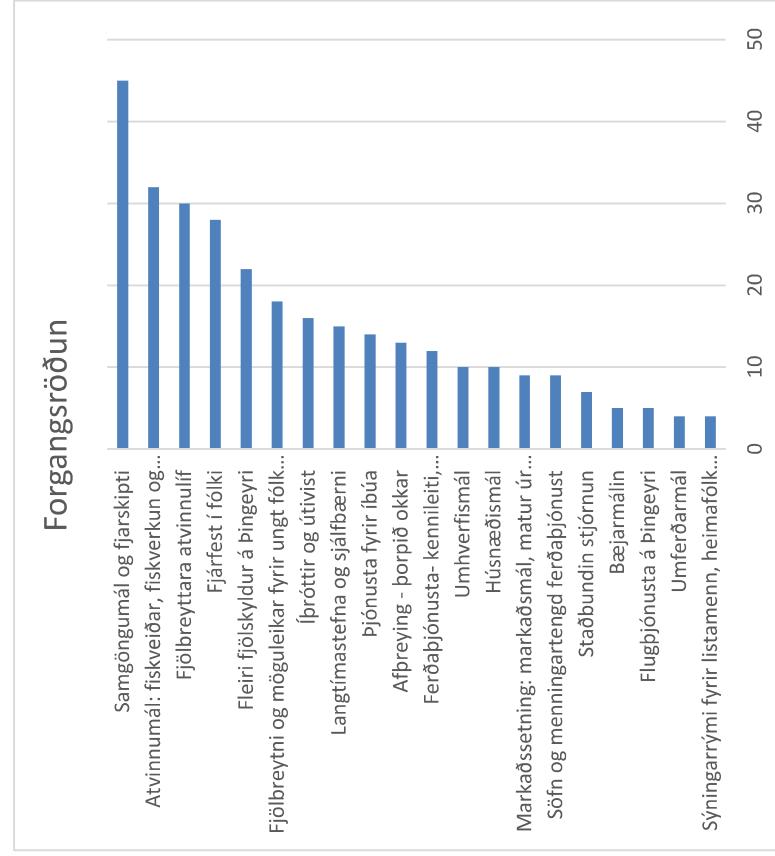
Aðrir mikilvægar málaflokkar, sem vega þungt og tengjast nokkuð, eru „Fjárfest í fólk“ og „Fleiri fjölskyldur á þingeyri“. Þrijú mállefni, sem eru ofarlega í forgangsröðun, ffalla um möguleika til spennandi lífs eftir vinnu, séristaklega með ungt fólk í huga. Þetta voru „Fjölbreytni og möguleikar fyrir ungt fólk og börn“, „Íþróttir og útvist“ og „Afpreying – þorpið okkar“. Þessu tengt var einnig hugmynd um sýningarrými fyrir listamenn.

Horfð var til lengri tíma í hópi sem ræddi um „Langtímaстefnu og sjálfbærni“ og þar var skörun við umræðu um „Umhverfismál“. Ýmsar hugmyndir um ferðabjónustu og miðlun sögunnar, voru viðraðar í hópum sem ræddu annars vegar um ferðabjónustu, kennileiti og víkingaferðabjónustu og hins vegar um söfn og menningartengda ferðabjónustu.

Rætt var um mállefni er varða tengsl samfélagsins á þingeyri við Ísafjarðarbæ í tveimur hópum, „Staðbundin stjórnun“ og „Bæjarmál“.

Þau þrijú mállefni sem fá minnst vægi í forgangsröðun, „Flugbjónusta á þingeyri“, „Umferðarmál“ og „Sýningarrými fyrir listamenn“ eru í raun hluti af viðameiri mállefnum, þ.e. samgöngum og lífinu eftir vinnu. Hafa ber í huga

varðandi forgangsröðunina að eðlilega hljóta málaflokkar meira vægi en einstök verkefni, en þau geta engu að síður skipt miklu máli í framhaldinu. Í köflunum hér á eftir, er fjalldar nánar um þau atriði sem sjá má á myndinni.

3. SAMGÖNGUR

Samgöngumál og fjarskipti var það einstaka mál sem varð eftst í forgangsröðun þáttakenda á Íbúapringinu. Rætt var um samgöngur í premur hópum og eru niðurstöður þeirra dregnar saman hér. Þetta voru „Samgöngumál og fjarskipti“, „Flugþjónusta á þingeyri“ og „Umferðarmál“.

3.1 SAMGÖNGUMÁL OG FJARSKIPTI

Samgöngur að vetrarlagi voru folki eftst í huga og var kallað eftir því að lengja þann tíma sem boðið er upp á vetrarþjónustu á vegum. Varðandi almenningssamgöngur vildu þáttakendur að hoðið væri upp á tíðari ferðir, þegar þörf krefur.

Rætt var um að hraða þurfi undirbúningi á vegi yfir Dynjandisheiði og leggja áherslu á tvíbreiðar bryr. Einnig var stungið upp á að komið verði upp rafraenum viðvörunarskiltum fyrir Hrafnsseyrar-/Dynjandisheiði, ekki síst vegna umferðar ferðamanna.

Varðandi stöðu fjarskiptamála kom fram að þau eru í raun í góðum farvegi. Þó er kallað eftir ljósleiðara í hvert hús í þorpinu og í sveitinni, fyrir árið 2020. Óskin um ljósleiðara í dreifbýlinu samrýmist reyndar markmiðum stjórnvalda. Með ljósleiðara skapist tvöfalt öryggi, sögðu þáttakendur. Farsímasamband er gott, en bæta þyrti útvarpssamband á svæðinu.

3.2 FLUGÞJÓNUSTA Á ÞINGEYRI

Kallað var eftir að eytt verði þeirri óvissu sem ríkir um framtíð þingeyrarflugvallar. Flugvöllurinn hefur verið varaflugvöllur fyrir Ísafjörð, en þrátt fyrir miklar endurbætur árið 2006, hefur völlurinn verið ónothaefur í nokkur ár.

Æskilegt væri, að mati þáttakenda að koma flugvellinum í nothaefit ástand allt árið. Jafnframt þurfi að tryggja rekstur veðurstöðva. Einnig var rætt um aðra staðsettningu flugvallar og stungið upp á að „taka upp og endurrannsaka flugvallaraðstæður á Sveinseyri m.a. veðurfararsrannsóknir“.

Bent var á að þingeyri er miðsvæðis á Vestfjörðum og sú staða styrkist enn frekar með tilkomi Dýrafjarðarganga.

Næstu skref

- Fá ákvæðið svar um framtíð flugvallarins.

„Taka ákvörðun um framtíð þingeyrarflugvallar,
á að lagfæra hann eða ekki?“

3.4 UMFERÐARMÁL

Hér var margt rætt varðandi umferð innan þingeyrar og víðar. Lagt var til að stofnleðir í gegnum þéttbýlið verði málbikaðar. Dregið verði úr umferðarhraða innanbæjar og var stungið upp á 30 km. hámarkshraða. Spurt var: „Harf blikkandi skilti? Hringtorg?“.

Einnig var rætt um umferðarmál og ferðamenn og þá sérstaklega veginn fyrir nes / Svalvogaveg. Þátttakendur töldu æskilegt að sú leið færri inn á fastar fjárveitingar. Einnig var spurt hvort hægt væri að opna veginn fyr og gera að heilsársvegi. Markaðssetning gæti verið viðræk, „bílar, hjóli, gangandi, hestar“. Þá var rætt um ferðapjónustu út frá auglystum ferðum og útgáfum bæklingss eða uppsetningar vefsíðu.

Loks kom þetta fram um öryggismál á veginum fyrir nes:

- Varasamur vegur. Betri upplýsingar.
  - 4x4.
  - Grjóthrun.
  - Flóð / fjara.

Næstu skref

- Upplýsingaskilti fyrir lokanir á heiðum. Hrafnseyrar- / Dynjandishéði. Sammingur við Vegagerðina.
- Umferðarhraði inn í þorpið. Vegagerðin.
- Umgiðrð um / uppbryggingu ferðapjónustu fyrir Svalvogaveg (fyrir nes). Markaðsstofa, íbúaráð, ferðapjónusta.

4. ATVINNUMÁL

Í þessum kafla er sagt frá umræðum í þremur hópum sem fjölluðu um atvinnumál. Einn hópur tók fyrir fiskveiðar, fiskverkun og fiskeldi, annar ræddi um fjölbreyttara atvinnulíff og sá þróji um markaðssetningu; markaðsmái og mat úr héraði. Einnig var rætt um ferðapjónustu og eru þeirri umræðu gerð skil í 8. kafla hér á eftir.

4.1 ATVINNUMÁL: FISKVEIÐAR, FISKVERKUN OG FISKELDI

Nokkrar umræður urðu um breytingar á strandveiðikerfinu og stungið upp á að leyfa veiðar í 4 – 5 daga í viku, á tímabilinu frá 1. maí - 31. ágúst. Heimilt yrði að veiða 750 kg. á dag. Einnig var lagt til að sameiginlegur pottur yrði lagður af og kerfið opioð fyrir nýlendum.

Byggðakvóti var fólkvi einnig ofarlega í huga og taldi hópurinn að hann ætti að vera bundinn við þingeyri og „skilyrðislaust uminn á staðnum“. Jafnframt að festa ætti 1000 tonn á ársgrundvelli á hvert sjávarþorp / útgerðarstað / brothætta byggð.

Fram kom að fiskverkun er undirstöðuatvinnugrein á þingeyri í dag og sáu þátttakendur ýmis tækifæri til að efla hana enn frekar. Mælt var með að vinna afurðir sem mest í heimabyggð. Með auknum afla, t.d. vegna strandveiða, myndu skapast aukin atvinnutækifæri í viðnslu. Áhugi er á eflingu / aukningu í fiskeldi á þingeyri og sáu þátttakendur ýmsa möguleika í tengslum við það, s.s. slátrun og fullvinnslu.

4.2 FJÖLBREYTTARA ATVINNULÍF

Hópur sem ræddi um aukna fjölbreytni í atvinnulífi, horfði vitt yfir svíðið og velti fyrir sér nýjum tækifærum.

Rætt var um hvort auka mætti fjölbreytni í þeim atvinnurekstri sem þegar er til staðar.

Eftirfarandi breytingar á ytri skilyrðum, gætu eftit nýsköpun, að mati hópsins:

- Skattávilnanir fyrir ný fyrritæki.
- Sveigjanlegrí og léttari reglur.
- Minni kostnaður við lítlí fyrritæki s.s. bókhaldskostnaður.

Stungið var upp á að bjóða ókeypis bókhaldskostnað fyrir einyrkja / minni fyrritæki. Þetta væri hluti af því að laða að fyrritæki og gefa skilaboð um stuðning við fyrritæki. Í þessu sambandi og varðandi nýsköpun almennt var horft mjög til Blábankans.

Kallað var eftir meiri samfélagssábyrgð fyrritækia, með það að markmiði að auka stöðugleika og að fyrritæki skili meira eftir í heimabyggð. Því tengt, var umræða um meiri hlutdeild heimamanna í rekstri fyrritækia.

Viðhorf samfélagssins sjálfs skiptir mál, að mati þátttakenda og mikilvægt að hafa jákvætt viðhorf og opinн huga. Hugsa ætti út fyrir boxið og leyfa frumlegrí hugmyndum að vaxa og dafna.

„Fyrritæki skili meira eftir í heimabyggð.“

4.3 STADSETNING OG SAMGÖNGUR

Í allri umræðu um atvinnumál var komið inn á samgöngur. Íbúar sjá mikil tækifæri opnast með tilkomu Dýrafjarðarganga. Sagt var: „Byting með tilkomu Dýrafjarðarganga og nýum vegin til suðursvæðis Vestfjarða“ og „frábær samvinna framundan“.

Lita megi á þingeyri sem „Rotterdam Vestfjarða“, sem með göngunum verður nú miðsvæðis í fjórðungnum.

Komið var inn á flutningskostnað, en einnig lögð áhersla á mikilvægi þess að styðja vinhu og stórf sem byggja á góðu netsambandi.

Veitingastaðir gætu verið með heimaunna vöru, mat úr héraði, sögðu þátttakendur.

Stungið var upp á stofnun lítils brugghúss undir heitnu „Kaldbakur“ til að framleiða bjór tengdan svæðinu.

Há mætti nýta vatnið, pakka því á staðnum og selja.

Há kom fram sú hugmynd að búa til sérstakt vörumerkni fyrir svæðið og nota í allri markaðssetningu.

4.4 MARKAÐSSETNING: MARKAÐSIVÁL, MATUR ÚR HÉRAÐI

Hér komu fram fjölmargar hugmyndir um hvernig mætti, með markaðssetningu, sérstaklega á mat úr héraði, gera meira úr því sem þegar er til staðar. Og að byggja á sérstöðu og auðlindum Dýrafjarðar.

Áhersla var á fullvinnslu í fiski og kjötí, s.s.:

- Fiskur, harðfiskur, skata.
- Endurvekja slátvinnslu á staðnum.
- Unnar vörur, t.d reykt kjöt, kjöt á grillið.
- Kjöt af svæðinu unnið og soðið (til útfyllnings?).
- Fiskeldi + fullunnar vörur.
- Einnig mætti markaðssetja unnar vörur úr náttúrunni (rabbarari, njóli, o.s.fr.).

Rætt var um Asíumaðrað; Hong Kong, Kína, Kóreu og Japan. Þar væri eftirsprung eftir tilbúnnum réttum, t.d. úr lambakjöti, m.a. pylsum. Huga mætti að barnvænum réttum þar sem áhersla væri lögð á heilsu.

„Byting með tilkomu Dýrafjarðarganga
og nýum vegi til suðursvæðis Vestfjarða.“

5. FÓLK ÓG FJÖLSKYLDURNAR

Hér er fjallað um skilaboð fjölgurra hópa, þar sem umræðuefnin skarast nokkuð. Þetta eru „Fjárfest í fólk“ „Fleiri fjölskyldur á þingeyri“, Fjölbreytni og möguleikar fyrir ung fólk“ og „þjónusta fyrir íbúa“.

Þá var nefnt að hvetja stjórnvöld til að skoða borgaralaun.

5.1 FJÁRFEST Í FÓLKI

Þessi hópur ákvað að ræða um eflingu byggðar út frá því hvernig mætti vinnu markvisst að því að „sækja“ fólk til þingeyrar og stuðla að nýsköpun. Hófha ætti út frá nýjum mælikvörðum á árangur, ekki aðeins fíðhagslegan, heldur einnig í jákvæðni.

Atvinnutækifæri eru mikilvæg og mætti t.d. fá íbúa til að gefa störfum einkunnir. En betta snýst ekki eingöngu um atvinnu, heldur líka afþreyingu, sögðu þátttakendur.

Hægt væri hreinlega að fara út í „hausaveiðar“ og finna fólk, sem hefði brennandi áhuga.

Hluti af jákvæðri markaðssetningu svæðisins væri gott umtal og afspurn og tala ætti meira um það sem er gott, frábært og vel gert. Einnig ættu heimamenn að vera vakandi fyrir að viðurkenna það sem vel er gert.

Fram kom hugmynd um sérstaka markaðsherferð undir yfirskriftinni „Stingum af“ og að sendiferðabili merktur Vestfjörðum myndi sækja og flytja búslóðir.

Þegar fólk siðan sest að á staðnum skipti málí hvernig umhverfi er til staðar til að taka á móti fólk. Stungið var upp á að skipa „sendiherra“ sem hjálpi fólkii að aðlagast og að styðja við maka og fjölskyldur þeirra sem flytja.

Einig var rætt um ýmis ytri skilyrði sem gætu stuðlað að fjölgun íbúa. Hvejja ætti stjórnvöld til að veita afslátt á námslánum. Huga mætti að

afslætti á gjöldum sveitarfélaga og stuðningi í húsnæðismálum. Fram kom hugmynd um hvort mætti taka hluta af námi á staðnum, t.d. kennarar, íþróttakennarar og fleiri.

Næstu skref

- Merkja bílinn sem sækir búslóðirnar, markaðssetja: Beinar aðgerðir til að sækja fólk.
- Auglysingaherferð, móttökukerfi.

5.2 FLEIRI FJÖLSKYLDUR Á PINGEYRI

Hér kom fram að lítl, einhæf atvinnna á staðnum, sé ekki hvatning fyrir ungt fólk til að koma og setjast að. Þá étti fjölskyldur börn sín í nám og flytji þá af staðnum.

Í umræðu um „markhópa“ kom fram að mikilvægt sé að halda / rækta „æskusluslöðatengingu“.

Varpað var fram hugmynd um tilraunaverkefni með það að markmiði að „veiða“ fjölskyldufólk til pingeyrar. Þetta yrði gerit í samstarfi við t.d. Blábankann þar sem væri boðið upp á vinnuaðstöðu. Einnig yrði samstarf við sumarhúsaægindur og samvinna við stjórnsýslu, með áherslu á sveiganleika.

Fólk væri boðið væri upp á að koma og vinna í skemmtíma tíma, t.d. 6 mánuði. Samningur við eigendur summarhúsa myndi snúaast um skammtíma nýtingu, að breyta „tómu húsunum“. Þáttur sveitarfélagsins væri m.a. að bjóða upp á skammtíma vistun í leikskóla og skólasókn í grunnskóla.

Jafnframt var stungið upp á því að auka möguleika barna og unglinga á tómstundastarfi með „tómstundabíl“. Bent var á tvær fyrirmyndir, fristundabílinn í Hafnarfjörð og tómstundabil í Vesturbýggð. Þá var sagt: „Setja aftur á gjaldfrjálsan leikskóla fyrir 5 ára börn“.

Hér, líkt og í fleiri hópum var því beint til stjórnvalda að koma á skattávílnun á jaðarsvæðum sem hvatningu fyrir fjölskyldur að flytja til pingeyrar.

Loks rataði þetta á blað „Stjórnýslulög v.s. valdbeiting byggðakjarna“ en ekki er ljóst hvað átt er við. Við úrvinnslu samantektar var bent á að hér gæti verið um misritun að ræða, þannig að í stað valdbeitingar ætti að standa orðið valdefling.

Næstu skref

- Kanna stöðu stjórnvalda varðandi skattávílnun.
- Halda fund með húsnæðiseigendum.
- Breyta reglum varðandi leikskóladvöl barna sem eru skráð með lögheimili í öðrum sveitarfélögum eða löndum.

„Prufutími til að búa hjá okkur fyrir fólk sem vill koma og vinna, t.d. 6 mánuði.“

5.3 FJÖLBREYTNÍ OG MÖGULEIKAR FYRIR UNGT FÓLK OG BÖRN

Útgangspunktur þessa hóps var spurningin um hvernig mætti auka fjarbreyni og möguleika fyrir ungt fólk og börn í því skyni að fjölgum íbúum á þingeyri og þá sérstaklega fjölskyldum.

Bent var á að skipulagt tómstundastarf getur verið forsenda þess að fólk flytji á staðinn.

Í umræðu um tómstundabíl kom m.a. fram að það mætti keyra börn frá öðrum byggðakjörnum til þingeyrar, jafnvel einu sinni í mánuði. Þá var rætt um tónlistarskóla, félagsmiðstöð, sumarnámskeið og bíókvöld.

Varðandi þróttastarf var talað um að laða að íþróttakennara og þjálfara og efla einstaklingsþróttir. Einnig að bjóða upp á opna tíma íþróttahúsi / rækt og rætt um Facebook hóp í því sambandi. Sagt var: „Það þarf alvöru íþróttafélag sem er nógur stórt til að bjóða upp á samkeppnishæfa þjónustu“. Stungið var upp á „tómtstundakerfi“, þar sem hver og einn gæti vilkað sínaimeign með sínu framlagi.

Loks var nefndur sá möguleika að nýta listafólk í fjölbreytta afþreyingu.

Næstu skref

- Tómstundarúta.
- Þjálfari 1-2x í mánuði.
- Æfingar 1x í mánuði á þingeyri.

5.4 ÞJÓNUSTA FYRIR IBÚA

Stungið var upp á umræðu um þjónustu fyrir íbúa, að frumkvæði bæjarstjóra Ísafjarðarbaðar. Rætt var um marga þjónustuhætti, þeir veginn og metnir og spáð í þróun og úrbætur.

Varðandi samgöngur kom fram að almenningssamgöngur þyrftu að falla saman við flugsamgöngur og jafnframt að veitt yrði leyfi til að skila fólk heim að dyrum á þingeyri. Kallað var eftir að settar verði upp fastar verslunarferðir til Ísafjarðar, 1 – 4 sinnum í mánuði. Þetta gætu verið 5 tíma ferðir eða svo og hægt að setja skilyrði um þátttöku fyrjölda svo ferð væri farin.

Þessu tengt var rætt um vörudreifingu eða miðlun til að bæta vöruaðgengi og stungið upp á smáforriti (appi) fyrir þingeyringa sem gæti samstilt eftirsprung og framboð.

Fram kom að félagsstarf fyrir aldræða sé mjög gott og vel sótt. Karlar sækki þó ekki mikil, en þeir sækki ágætlega „bankadaga“ í Blábankanum og var spurt hvort í því fælust tækifæri.

Stungið var upp á að starfsmenn þjónustu á þingeyri með regulegum heimsóknum. Einnig mætti auka við slika þjónustu með Skype aðgengi.

Sagt var: „Dreiifikeri ljósleidara um alla þingeyri verði komið á. Gamlíkoparinn er sagður ónýtur héna“.

Talsverð umræða varð um hugmynd um tilraunaverkefni um „skammtíma íbúa“ sem sagt er frá í kafla 5.2 hér á undan. Bjóða þyrti leikskólapláss til skemmtíma, fyrir fólk sem byggji á staðnum í nokkra mánuði, t.d. hálftr. ár, eða fyrir farandibúa sem kæmu aftur og aftur.

- Metta ávinning af leikskóla fyrir farandibúa vs. kostnað.
- Meta eftirspurn eftir verslunarferðum vs. kostnað.
- Búa til app fyrir þingeyringa til að hafa samráð um að sækja og dreifa vörum og þjónustu.
- Knýja á Ísafjarðarbæ um aukið og þætt rafrænt aðgengi að málum og erindum bæjarins.
- Setja upp fasta tíma í samráði við embættismenn / starfsfólk bæjarins.

Bent var á að ef á að niðurgreiða þessa dagvistun þá geti kostnaðurinn verið um 150 þúsund eða meira á mánuði og því þurfi ávinningurinn fyrir samfélagið / sveitarfélagið að vera fyrir hendri. Einnig þurfi að tryggja að fyrirkomulag mönnunar á leikskólanum ráði við verkefnið. Stungið var upp á þeirri leið að gera samning við viðkomandi farandibúa, sem fælist m.a. í kröfum um lágmarksdöl og lýsingu á tilgangi dvalar, eða einhverju sílku.

Ein af forsendum þess að laða að nýja íbúa er leiguþúsnaði. Stungið var upp á því að sveitarfélagið haldi til hliðar íbúð eða íbúðum sem eingöngu væru leigðar í skammtimaleigu, 6 – 12 mánuði. Nefnt var að „þetta mætti tengja við leikskólasamning eða hugmyndir Yatsuaki Tanago um að flytja inn íbúa með því að bjóða aðstoð / styrki“. Komið er inn á fleiri hugmyndir Tanago í kafla 8.3.

Kallað var eftir betri upplýsingum fyrir íbúa um færveg bæjarmála og að þær verði aðgengilegri. Einnig að haldnir verði íbúafundir með embættismönnum, lykilstarfsmönnum, t.d. einu sinni á ári.

Rætt var frekar um þessi tengsl milli íbúa á þingeyri og stjórnsýslunnar á Ísafirði í tveimur öðrum hópum. Sjá nánar í kafla 10, hér á eftir.

Næstu skref

6. LÍFIÐ EFTIR VINNU

Ýmsum voru hugleikin þau lífsgæði sem íbúar á þingeyri njóta eftir reglubundna vinnu. Sílkum hugmyndum verða gerð skil í þessum kafla og byggja á umræðum þriggja hópa. Einn þeirra ræddi um íþróttir og útvist, annar um afpreyingu og sá þriðji um sýningarrými / gallerí.

6.1 ÍÞRÓTTIR OG ÚTVIST

Hópurinn ræddi um mikilvægi heyfingar og útvistar og kom m.a. inn á hlutverk félagsamtaka í þeim efnum.

Sagt var „hreyfing lengir lífíð“ og lögð áhersla á markvissa þjálfun sem aftur byggir á því að hafa læroða þjálfara. Horft var til allra aldursþópa.

Stungið var upp á að koma upp göngustíg til útvistar og setja upp styrktartæki utanhlúss. Á svæðinu sé svo margt til staðar sem mætti nýta enn betur; náttúra, aðstaða og viðburðir.

Gera mætti meira úr möguleikum við sjávarsíðuna, t.d. með fjóruferðum. Einig að efلا þátt þingeyrar í Hlaupahátið Vestfjarða og var í því sambandi rætt um merkingar og auglýsingar á alþjóðavísu. Fram kom árnægja með að boðið hefur verið upp á strandblak og fleira á Dýrafjarðardögum.

Fjölmargir aðrir möguleikar voru nefndir, s.s. fuglaskoðun, steinasöfnun, blómaskoðun, kajakar o.fl. tengt sjó, hjóreiðar, hestamennska og golf. Steftnt verði að því að ljúka gerð frijálsþróttavallar og heimamenn eiga sér draum um útipotta og vatnsrennibraut við sundlaugina.

Ómældir möguleikar eru varðandi fjallgöngur og var sérstaklega nefnt verkefnið „Fjölskyldan og fjallið“ á vegum UMFÍ og einnig talað um að safna fjöllum og þar jafnframt vísað til UMFÍ. Rætt var um að merkja gönguleiðir.

Aukta mætti möguleika á gönguskíðaiðikun í heimabyggð og nýta aðstöðuna á Ísafirði mun betur. Gönguskiðin gætu boðið upp á áhugaverða tengingu

við vikingaarfleifðina og var sagt „gönguskíði að hætti vikinga“. Fleira bar á góma sem tengist vikingum, s.s. glíma, t.d. með tilvísun til Gísla Súrssonar og ferðir tengdar vikingaverkefnum.

Næstu skref

- Forgangraða verkefnum eftir getu og fjármagni.

„Hreyfing lengir lífíð.“

6.2 AFPREYING – ÞORPIÐ OKKAR

Hópur sem ræddi um afþreyingu fór á flug um allskyns möguleika til að auðga líf íbúa og gesta.

Sundlaugin á þingeyri er opin allt árið og á mikinn sess í lífi íbúa, bæði fyrir heilsu og félagslíf. Fram kom ósk um útipott við sundlaugina og einnig var sagt: „Styrkja þingeyrarakademíuna í sundlauginn!“.

Rætt var um að miðla upplýsingum með því að setja upp skilti. Þá var horft til möguleika á Núpi, þar sem hægt væri að bjóða upp á námskeið yfir vetrartimann og sumarparadís á sumrin.

Stungið var upp á leikjum / námskeiðum fyrir börnin sem barnapössun og há væntanlega aðallega að sumri.

Skipuleggja mætti Krossararallý fyrir nes og lagt var til að færa og nýta gamla bensínskúrinn á golfvöllinn.

Þá var viðruð sú hugmynd að varða leið frá Dýrafjarðargöngum að þingeyri og koma upp dýragarði og dýrahótelí.

Rætt var um að virkja það listaþólk sem kemur til þingeyrar og/eða byr á svæðinu og voru Háskólastur Vestfjarða og Listaháskólinn nefnd sem mögulegir samstarfsaðilar.

SJÓRINN

- Æðarfuglinn – setur.
  - Fuglamerkinger fyrir fuglaskoðun.
- Kajakaleiga og/eða árabátaleiga.
- Sportveiði fyrir börn (fiskveiði).

Næstu skref

- Styrkumsókn fyrir þrautabraut á Víkingasvæðið.
- Samtal við félaga og íbúa um víkingastarfsemina.
- Vekja upp golffélagið.
- Finna pening – forgangsraða og merkjá gönguleiðir.
- Skipulagning og leyfi fyrir krossarabraut (Höfrungur).
- Meta – kortleggja – skipuleggja stöðu og framlag listarinnar til samfélagsins.

6.3 SÝNINGARRÝMI FYRIR LISTAMENN; HEIMAMENN OG GESTI

það voru bæði heimamenn og gestir sem ræddu um þessa hugmynd, en uppástungan um umræðuefnir kom frá erlendum listamönnum sem dövldu tímabundið á þingeyri og töku virkan þátt í þinginu.

pörf væri fyrir sýningarrými fyrir listafólk, bæði fók sem býr á staðnum og þá listamenn sem koma til tímabundinnaðar dvalar. Um gæti verið að ræða sölusýningar þar sem 50% af söluandvirði rynn til listamannsins, en himi helmingurinn væri nýttur til að halda við rýminu eða stofna listasjóð eða eithvað slíkt sem myndi efla listalíf við Dýrafjörð. Hugmyndin er að ekki yrðu ráðnir starfsmenn, heldur myndu listamennirnir sem væru að sýna hverju sinni, sjá um vöktun á opnumartíma og ganga frá rýminu og þrífa að sýningu lokinni.

þarfirnar væru þessar, að mati hópsins:

- Rými eða bygging (um það bil 20m²), kannski „Gamla“ Kaupfélagið.
- Veggir.
- Upphitað rými.
- Ljós.
- Efni sem þarf til að hengja upp og sýna listaverk.
- Einhver „ábyrgðaraðil“, eða stjórn.
- Litil versíða og/eða síður á samfélagsmiðlum.
- Heiti.
- Leyfi / sjálfbodðaliðar.

Næstu skref

- Leyfi.
- Sækja um menningarstyrki (ef þarf).
- Hreinsa / laga / málá rýmið.
- Finna heimamann eða skipa stjórn. Mismunandi hópar eða fólk gætu skipst á að sitja í stjórn.
- Samfélagsmiðlar.

7. FYRIR KOMANDI KYNSLÓÐIR

Hópur sem ræddi um langtímaðstefnu og sjálfbærni horfði til lengri framtíðar, að því er varðar samfélag, umhverfi og efnahag. Annar hópur ræddi um umhværfismál og er hér fjallað um skilaboð hópanna tveggja.

7.1 SAMFÉLAG

Hér var slegið saman tveimur umræðuefnum sem stungið var upp á, annars vegar langtímaðstefnu og hins vegar sjálfbærni.

Variðandi samfélagið lagði Höpurinn áherslu á að það væri fjölskyldu-, barna og umhverfisvænt. Rætt var um að lágmarksfjöldi líðua til að tryggja góða þjónustu gæti verið í kringum 500 manns og æskilegt að aldurssamsetningin væri blönduð. Skapa ætti óldruðum gott ævikvöld.

Best væri að sem flestir byggju á staðnum allt árið, en engu að síður væri áhugavert að gera tilraun með blöndun á skammtima- og langtímaþúsetu. Tenging við umheiminn væri mikilvæg og mæta þyrti þörf fyrir menningu og listir. Byggja ætti framtíðina á góðum hlutum úr fortíðinni.

7.2 EFNAHAGUR

Hópurinn útfærði drauminn um efnahagslegar forsendur samfélagsins við Dýrafjörð bannig að á staðnum væru starfandi frekar mörg lítil fyrirtæki og eitt stórt. Almennt væru fyrirtæki í eigu heimamanna og/eða að heimamenn hefðu meiri aðkomu að rekstrinum en er í dag. Fyrirtækin sýndu samfélagslega abyrgð, gerðu það annars vegna kröfu um slikt en einnig vegna hvatningar og að eigin frumkvæði.

„Byggja framtíðina á góðum hlutum úr fortíðinni“

7.3 UMHVERFISMÁL

Skýr umhverfisstefna, stolt yfir umhverfinu og almenn vitund og ábyrgð um umgengni og ásýnd, er það sem er mikilvægast varðandi umhverfismál, að mati hópsins sem ræddi um langtímaðstefnu og sjálfbærni.

Hópur sem ræddi sérstaklega um umhverfismál lagði áherslu á að stýra aðgengi í anda sjálfbærar þróunar. Þar voru nefndir eftirladir staðir:

- Kaldbakur.
  - Leiðin fyrir nes, Vesturgatan.
  - Dynjandi.
  - Dýrafjarðarbotn.
  - Fjallaskagi.
- Fram kom á þinginu að lengi hefði ríkt methaður fyrir snyrtimennsku á þingeyri og wildi hópurinn að svo yrði áfram og að „þingeyri snyrtilegi bæinn verði áfram sérlaða þingeyrar“.
- Spurt var hvort þörf væri að friðlýsa fleiri svæði. Einig var rætt nokkuð um strandsvæðaskipulag, sbr., „Nýtingaráætlun strandsvæðis Arnarfjarðar“, sem unnið hefur verið að frumkvæði Fjórðungssambands Vestfirðinga.

Næstu skref

- þingeyri snyrtilegi bæinn:
- Fráveitumál verði komin í lagi fyrir 2020.
- Nyt gámasvæði.
- Ganga frá nánumni í Snelðingum.
- Meiri kynning og fræðsla um flokkun sorps, íbúar og ferðamenn.
- Viðhald gangstéttu og gatna.
- Viðhald fasteigna bæjarins.
- Halda ágengum plöntum í skefjum.
- Gæta að helbrigði strandsjávar; hreinar fjörur og passa plastið.
- Hvetja fyrirtækin til að vera með virka umhverfisstefnu og ganga vel um svæðin sín.
- Upplýsa íbúa um fyrirættanir og daglegan rekstur fiskeldis og aðra nýtingu sjávar.

„þingeyri, snyrtilegi bæinn.“

7.4 FRAMTIÐARSÝN ÁRÐ 2038 (EFTIR 20 ÁR)

Hópurinn sem ræddi um langtímaðstefnu og sjálfbærni lauk umræðum með því að horfa 20 ár fram í tímann, til ársins 2038. Þannig hliðaði framtíðarsýnin:

þingeyri er snyrtilegasti fjörðurinn á landinu. Húsin eru lítrík og atvinnulífið byggir að miklu leyti á framleiðslu á matvælum. Hátækniþróun hefur skapað ný tækifæri.

Boðið er upp á heimsendingarþjónustu þannig að hægt er að fá vörur afhentar daginn eftir, af öllu landinu. Það eru engir bílar, þú leggur bínum fyrir utan bæinn. Leikskólinn er inni í ellihheimilinu og reglulega eru pop – up listsýningar.

Tveir þriðju íbúanna eru langtímaðúar og þriðjungur eru skammtímaðúar. En síðast en ekki síst er samfélagið pétt, eða eins og það var orðað, „égg pekkimarga“.

Næstu skref

- Teikna þessa mynd upp sem leiðarljós fyrir aðra höpa / verkefni.
- Reglulegir framtíðarfundir fyrir þingeyri.
- Samtalið við ungt fólk.

Þess má geta að í lok þingsins brugðu allir viðstaddir sér í ferðalag inn í framtíðina. Sagt er nánar frá því í kafla 11, hér á eftir.

„Samtalið við ungt fólk.“

8. FERÐAPJÓNUSTA OG SAGA

Tveir hópar fjölluðu um ferðapjónustu. Annar þeirra byggði á þremur málnefnum sem sleigð var saman í eimn hóp undir yfirskriftinni „Ferðapjónusta, kennileiti, vikingaferðapjónusta“. Hinn ræddi um söfn og menningartengda ferðamennsku.

8.1 FERÐAPJÓNUSTA – ÝMSAR HUGMYNDIR

Dýraförður á fjölmörg tækifæri á svíði ferðapjónustu. Um langa hríð hefur verið unnið að ferðapjónustu sem byggir á vikingaafleiðjinni og vildi hópurinn halda áfram með þá þróun.

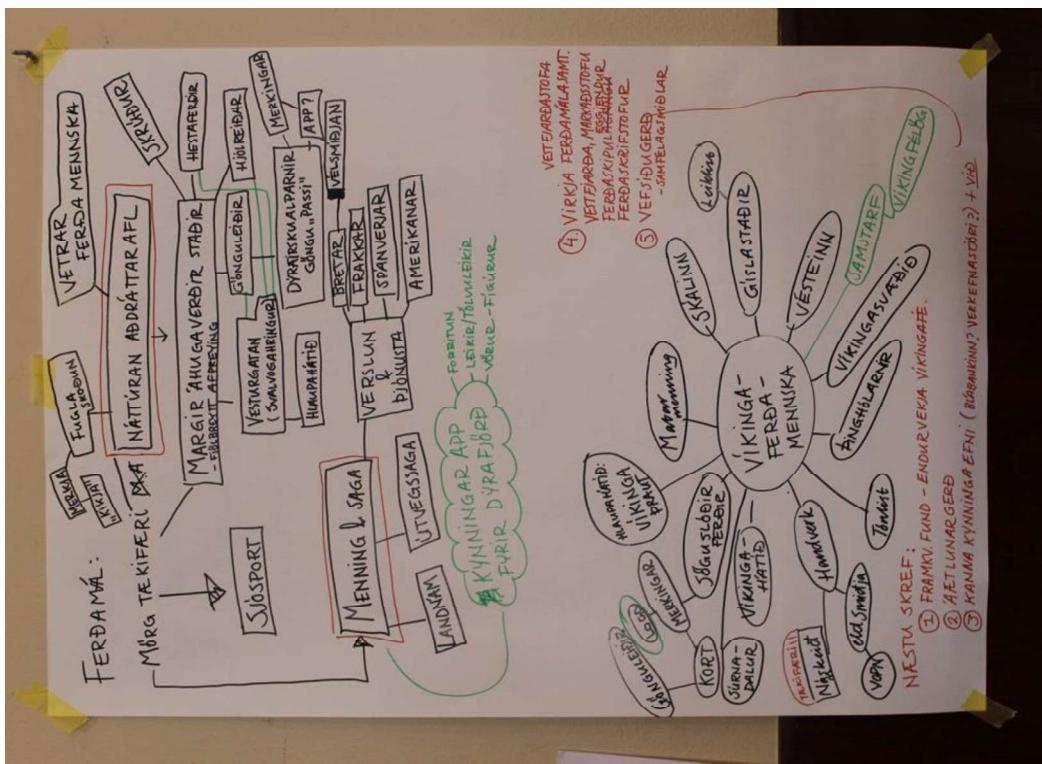
Náttúran er sterkt aðdráttarafl og margin áhugaverðir staðir. Tveir staðir voru nefndir sérstaklega, Skrúður og Vesturgatan (Svalvogshringur) og rætt um Hlaupaháttíð Vestfjarða í því samhengi. Áhugi er á að þróa vetrarferðamennsku.

Rætt var um ýmsa afþreyingarmöguleika sem hægt væri að þróa, s.s. hesaferðir, hjóreiðar og sjóspor. Setja mætti upp aðstöðu til fuglaskoðunar. Spennandi væri að þróa frekar gönguleiðir um Dýrfirsku alpana t.d. með göngu „passa“. Samhlíða þyrfi að huga að merkingum og búa til app. Almennt var lögð áhersla á góðar merkingar.

Hópurinn kortlagði auðlindir og sérstöðu varðandi menningu og sögu og nefndi landnám, útvegssögu, verslun og þjónustu og í því sambandi sögu tengda Bretum (vélsmiðjan), Frökum, Spánverjum og Ameríkönum.

Stungið var upp að búa til kynningar – app fyrir Dýrafjörð og af sama meiði voru umræður um forritun og leiki og/eða tölvuleiki.

Eining mætti búa til vörur eða fígúrur tengdar svæðinu, sögðu þáttakendur.

8.2 VÍKINGAFERÐAPJÓNUSTA

Miklar umræður urðu um tækifæri tengd víkingafélaginu, þar sem haldið væri áfram að þroa þann grunn sem þegar er fyrir hendí.

Rætt var um skálann og Gíslaðari, víkingasvæðið og þinghólanu, Véstein, víkingahátið og ferðir um ýmsar söguslóðir í Dýrafirði.

Fjölmargar leiðir eru til að miðla sögumanni, að mati hópsins, s.s. leiklist, tónlist og handverk. Í eldsmiðju mætti m.a. smíða vopn. Stórtækifæri gætu falist í námskeiðahaldi um menningarárarf tengdan víkingatímabilinu.

Huga þarf að merkingum að mati hópsins, sem taldi eimng vert að gera sérstakt lögð og kort.

Varðandi gönguleiðir var rætt um Súrnadal og samstarf, m.a. við vikingafélög.

Þess má geta að nokkrum eftir íbúaþingið hélt Vikingafélagið á Þingeyri opinum fund, þar sem haldið var áfram að vinna með þessi málefni.³

Næstu skref

- Framkvæmdafund þar sem Vikingafélagið er endurvakið.
- Áætlunargerð.
- Kanna kynningarafni (Blábankinn? Verkefnastjóri? + við sjálf).
- Virkja Ferðamálastofu, Vestfjarðastofu, ferðaskipuleggiendur, ferðaskrifstofur.
- Vefsíðugerð – samfélagsmiðilar.

8.3 KENNILEITI

Stungið hafði verið upp á umræðum kennileiti sem er hluti af verkefni sem Japaninn Yatsuaki Tanago vann fyrir þingeyri og styrkt var af Sóknarætlun Vestfjarða. Hluti hugmyndarinnar snýst um að gera einstakt kennileiti úr gömlum tanki. Hann væri trúknraðn m.a. fyrir samfélag sem sem væri að ganga í endurnýjun lífdaga og um vináttu milli Íslands og Japan.

Ekkí náðist að ræða ítarlega um hugmyndina, en hana bar bó á góma í þessum hópi og fleiri hópum á þinginu, m.a. í hópi um söfn og menningartengda ferðamennsku. Því er hún nefnd hér.

„Framkvæmdafund þar sem Vikingafélagið er endurvakið.“

³http://www.thingeyri.is/frettir/Upplosging_vikingatengddar_ferdathionustu_a_Thingeyri/

8.4 SÖN OG MENNINGARTENGÐ FERÐAMENNNSKA

Hópur sem ræddi um söfn og menningartengð ferðamennsku kortlagði möguleika sem felast í arfleifð og sögu.

Það er draumur heimamanna að koma upp safnahúsi, helguðu sögu þingeyrar og horft til gamla Kaupfélagsins. Visað var í Vélsmiðju G.J.S. sem góðar fyrirmyndar.

Hægt væri að hafa gallerí ýmisskonar, m.a. beitningasafn og nýtt og gamalt handverk.

Rætt var um sögu hússanna, merkingar, kirkjur og bænahús og kom fram að „Visir að þessu verkefni [væri] í höndum Sóloveigar Snorradóttur og Hildar Ingu Rúnarsdóttur“, en hær hafa safnað upplýsingum um gömu hús. Lagt var til að nýta möguleika til samstarfs við Minjavernnd. Ýmsir forminjastaðir voru nefndir; Þinghólar, Garðsendi og Valseyri. Einnig kom saga verslunar til umræðu s.s. Gramsverslun. Þá var rætt um kirkjugarða og grafreiti og stakar grafir.

Hægt væri að vinna með sögu tengda sveitabæjum og fiskveiðum að ógleymuðu handverki og var galleri Koltra nefnt (því sambandi).

Aðrir staðir sem voru nefndir eru Skruður og Hlíð (séra Sigtryggs Guðlaugssonar). Þá bar sögu tengda verbúðum og útræði á góma.

Óendanlega margir möguleikar eru til að miðla sögunni, að mati þáttakenda. Taka mætti saman gamlar sögur og sagnir og þyða á erlend tungumál. Bjóða mætti upp á tónlistariðburði í kirkjum og söfnum. Safna þyrti örnefnsögum, ljósmyndum og hreyfimyndum.

En það er ekki bara saga hins liðna sem getur verið áhugaverð fyrir gesti, heldur mætti einnig huga að því að gefa fólk kost á að upplifa samtímanemningu og atvinnuhætti.

Þátttakendur lögðu áherslu á að standa vörð um Safn Jóns Sigurðssonar á Hrafnsseyri og að safnið megi „...ekkitynast með tilkomu gangnanna“. Þá var minnst á hijóðfærásafn Jóns Sigurðssonar.

Auk sögu og menningar, var komið inn á tækifæri tengd fjallgöngum. Þar var sérstaklega rætt um Kaldbak, hæsta fjall Vestfjarða, fjallahringinn og gestabók á Sandafelli.

Lögð var áhersla á að „allar merkingar eru mjög mikilvægar í ofanrituðu“.

Næstu skref

- Vinna markvisst að safnahúsi í samvinnu við Minjavernnd.
- Safna upplýsingum – forgangsraða – samræma aðgerðir (merkingar, úlit, gerð o.s.frv.).

9. HÚSNÆÐISMÁL

Komið var við í umræðu um húsnæðismál. Þátttakendur áttu sér þá von að hægt væri að nýta húsnæði þar sem ekki er föst búseta, fyrir fólk sem vill vera og starfa tímabundið á staðnum.

Byrja þyrti á að kortleggja hvaða nýtanlegt húsnæði er ekki verið að nýta í dag. Sagt var „kveikjum ljósin“. Einig var varpað fram hugmynd um stofnun samtaka sumarhúsaeigenda. Þá var rætt um þann möguleika að nýta þjónustuhús á tjaldsvæði yfir vetrartímann (smáhýsi).

Rætt var um að kanna áhuga eldra fólks á „hýsingu“ og þá væntanlega átt við hvort auðvelda mætti þeim hópi að minnka við sig húsnæði.

Stungjið var upp á því að „samfélagið eigi hóteli“.

Einig var rætt um þann möguleika að fara út í varmaskipti fyrir allt þorpið og komið var inn á leyfismál (brunaeftirlit og flieira).

Næstu skref

- Stofna félag sumarhúseigenda.
- Smáhýsabyggð.
- Kanna hagkvæmni á sameiginlegrum varmaskiptingum fyrir allt þorpið.

„Kveikjum ljósin.“

10. SAMBAND VIÐ STJÓRNSÝSLUNA

Samband íbúa á þingeyri við ísafjarðarbæ var rætt í tveimur hópum. Annars vegar „Staðbundin stjórnun“ og hins vegar „Bæjarmálín“. Í báðum hópum kom fram áhugi á að auka samtalð og bæta tengslin þarna á milli.

10.1 STAÐBUNDIN STJÓRNUN

Þessi hópur velti fyrir sér hvernig mætti auka sjálfraði og valdeflingu jaðarsvæða, líkt og þingeyri er, sem hluti af fjölkjarna sveitarfélaginu ísafjarðarbæ.

Rætt var um þann möguleika að þingeyri ætti fulltrúa í bæjarstjórn. Þar kom fram að ef sá fulltrúi ætti að vera kjörrinn, kalli það á breytingu á lögum, en ekki ef um áheymarfultrúa væri að ræða. Í þessu samhengi var stungið upp á fölgun bæjarfulltrúa. Þá horfa heimamenn til Blábankans sem mögulega geti „brúað blið“.

Einnig kom fram sú hugmynd að „bæjarstjón haldi opinn bæjarstjórnarfund á þingeyri“.

Loks var kallað eftir opinni stjórnssýslu.

Næstu skref

- Tengja Blábankann betur við stjórnssýsluna.
- Tilraunavæði (Arnar Sigurðsson, hjá Blábankanum útskýrir).
- Afla þekkingar um sambærileg svæði erlendis – hvað hefur verið gert á jaðarsvæðum.

10.2 BÆJARMÁLIN

Hér var einnig kallað eftir auknum tengslum og að það gildi í báðar áttir, eða eins og sagt var „vantar tengsl bæjarstjórnar við íbúa og öfugt“.

Stungið var upp á að einn starfsmaður hjá sveitarfélaginu sæti um hvort þorp fyrir sig. Einnig að á vefsíðu bæjarins væri sér svæði fyrir hver íbúasamtök, þar sem fundargerðir um mállefni hvers þorps væru aðgengilegar. Hópurinn ræddi jafnframt um ýmsar framkvæmdir sem snúa að sveitarfélaginu og þar rötuðu þessiatriði á blaði:

- Færsla á gamla Kaupfélagshúsini og frekari úrvinnsla þar, t.d. wc og safn.
- Gangstéttir við Vallargötu.
- Smábátabryggja.
- Loka af tjaldsvæði t.d. með gróðri.
- Gönguleiðir til og frá tjaldsvæði og sundlaug.
- Merkingar á áhugaverðum stöðum t.d. við Vegamót.
- Upplýsingaskilti frá öllum byggðakjörnum.
- Upplýsingaapp.

Loks ræddi hópurinn málin út frá þeim raunderuleika að fólk þarf að gefa kost á sér til starfa í sveitarstjórnum. Eða eins og það var orðað: „Hverning fáum við fólk að bæjarmálunum?“.

Næstu skref

- Viljum að bæjarstjórn og íbúasamtök fjallí um þessi mál og kalli eftir fólk til aðstoðar eftir þörfum.

11. SAMEGINLEG FRAMTÍÐARSÝN – 2028

Undir lok þingsins var þátttakendum boðið í ferðalag inn í framtíðina, til að horfa á lífð og stöðuna á þingeyri og við Dýrafjörð eftir 10 ár, árið 2028. Hér er gerð tilraun til að steypa öllum hugmyndunum saman í eina mynd.

Draga mætti framtíðarsýnina saman með þessum orðum tveggja af þátttakendum: „Þingeyri er eftirsóknarverður staður til að búa á, með nægra vinnu og fjölbreytt menningarlif. Staður sem gott og gaman er að sækja heim. Hér er fullt af húsum, litum, stórum og ofþoðslega snyrtilegum. Einhvernveginn náiðagin við hvert annað, stutt milli húsa – stutt milli manna. Mikill friður, þó fullt að gera. Greinileg samvinnna og samhugur. Öll hjól smurð. Fegurð – ást – framgangur“.

Einhig: „Hér er framsýnt samfélag, sem vinnur markvissit með eigin viðhorf og ræktar með sér sveigjanleika og opinna huga“.

„Ég sé fólk sem ég þekkti sem börn, með sín börn. Einnig fólk sem ég þekki ekki en virðist heima fólk.“

EKKI SÁU ALLIR BIJARTAR MYNDIR, EINS OG ÞESSI PÁTTAKANDI: „Tóma þoku yfir öllu landi og láði. Gamalt fólk um allt“. Og annar sá fyrir sér að búið væri að stækkka kirkjugardinn.

EN KANNSKI ER FJÖLGUN ÍBÚA EKKI FORSENDA HEILLAVÆNLEGRAR FRAMTIÐAR, EINS OG EINHVER SAGÐI: „Þorpið hefur ekki stækkað að neinu marki. En það er samt iðandi mannlif og virðist nóg að gera“.

FLEIRI ÍBÚAR OG MIKÍÐ AF BÖRNUM

Flestir eiga sér þann draum að íbúum þingeyrar fjarlægð og var nefndur fjöldi á bilinu 450 – 600 manns, oftast talan 500.

Dýrafjörður og þingeyri hefur breyst mikil ó á þessum árum . Mikil fólkssjölgun hefur orðið, ef til vill eru komin fleiri hús og jafnvel nær byggðin inn á Skeið. Hér er fleira fólk og meira líf og búið í öllum húsum, allt árið um kring, það er kveikt í öllum húsum.

Margar barnafjölskyldur búa hér, enda barn- og fjölstyklduvænt umhverfi. Leikskólinn er iðandi af börnum og mörg grunnskólabörn. Í skólinum er öflugt starf og þar eru börn allsstaðar að. Það eru margir krakkar úti að leika sér og í fjörunni má sjá børn að leik.

„Ég sé fólk sem ég þekkti sem börn, með sín börn. Einnig fólk sem ég þekki ekki en virðist heima fólk.“

EKKI SÁU ALLIR BIJARTAR MYNDIR, EINS OG ÞESSI PÁTTAKANDI: „Tóma þoku yfir öllu landi og láði. Gamalt fólk um allt“. Og annar sá fyrir sér að búið væri að stækkka kirkjugardinn.

EN KANNSKI ER FJÖLGUN ÍBÚA EKKI FORSENDA HEILLAVÆNLEGRAR FRAMTIÐAR, EINS OG EINHVER SAGÐI: „Þorpið hefur ekki stækkað að neinu marki. En það er samt iðandi mannlif og virðist nóg að gera“.

NÓG AÐ STARFA

Atvinnulíff er fjölbreytt og allir geta fengið vinnu við hæfi. Búið er að stofna mörg smærri fyrirtæki, sem byggja á sköpun, krafti og hugmyndauðgi. Það er ekki síst ungt folk sem hefur verið leiðandi í þeiri þróun. Brasilísk kona rekur fyrirtæki sitt í São Paulo í fjarvinnu í Blábankanum.

Atvinnu er mikil af ferdamennsku en ennþá lífa samt nokkuð margir af fiskveiðum og vinnslu. Grænmetisrækt er orðinn umfangsmikill atvinnuvegur.

Upgangur er í fiskeldi. Það er mikil umferð á hafnarvæðinu og fjöldi báta á fírðinum og í höfn, jafnvel seglbátar og skemmtiskip. Smárbátautgerð er öflug og hafin er skelræktun.

Sjá má bæði þjónustubáta frá fiskeldinu og fiskibáta. Fiskvinnsla er í fullum gangi og í frystihúsínu er meðal annars verið að fullvinna laxinn úr eldiskvínum.

Á þingeyri er opinber þjónustumiðstöð.

En lífíð er ekki bara vinna, eins og einhver sagði:

„Á fírðinum voru mikil fiskeldisker en tilveran snerist ekki um þau heldur um ónægjuna af fallegu og fjölbreyttu samfélagi.“

Og þessi mynd birtist líka einum þátttakanda:

„Yngra fólk sést víða og er að sinna sínum smáfyrirtækjum sem hafa skotíð upp kollinum ótrúlega viða í litla þorpinu. Þetta eru fyrritæki í ferðapjónustu, tölvu- og hátaðknigreira. Enn er þó unnið fiskur á staðnum og hefur sú vinnsla styrkt nokkuð á síðustu 10 árum. Það er aðallega að þakka fritísum strandveiðum. Þorpið er í uppgangi.“

AÐ LÍFA OG NIÓTA

Á þingeyri og í nágrenni geta íbúar og gestir svo sannarlega notið lífsins, bæði vegna eigin frumkvæðis og vegna afþreyingar sem stendur til boða. Í gegnum þorpið liggur göngugata og samfélagsmiðstöð er kjarni þorpsins. Hér er flóra nokkurra lítilla fjölbjörlægra veitingastaða, listagallerí og fleiri menningartengd söfn. Fólk er mikil úti, að lífa og njóta sín, t.d. hlauta, ganga, stunda hugleidslu og fleira.

Margir njóta þess að vera í þessari útvistarparadís, á þingeyri og í Vestfisku ölpunum og fólk gengur, hijalar, hleypur og stundar jóga og skíðaþróttir – allit með tengingu við náttúru. Komnar eru hjólaðir fyrir Svalvoga – styttri og lengri.

Sagt var: „Fjöldinn var mikill og bæði íbúar og aðkomufólk. Allsstaðar var fólk að sjá sem hafði gaman af að vera til“.

Ef til vill eru færri bílar og meira um rafmagnshjál sem samgöngutæki. Leiklist er í miklum blóma og íþróttalif mikil. Þingeyri getur kallast „heilsubær“.

Læknir og/eða hjúkrunarfæðingur býr og starfar hér og komin er stærri verslun eða sjoppa.

Svona var ein framtíðarmyrdin: „Hópur er að fara á kajak að veiða svartfugl og elda saman í kvöld. Námskeið Vikingafélagsins er uppselt, fimmta skipti írð. Eldsmiðja, handverk, sölur. Listamenn dvejla í tvö mánuði og sýna verk sín“.

Sundlaugin gegnir enn lykhlutverki fyrir íbúa og „það er kominn heitur útipptur við sundlaugina þar sem fólk lýkur deginum í afslöppun og er sátt við sitt dagsverk.“

FJÖLBREYTT MANNLÍF OG GOTT SAMFÉELAG

Á þingeyri er fjölbreytt mannlif og líðuar líta á það sem sitt sameiginlega verkefni að hlúa að fólk í og samfélagi, umfram allt annað. Heimafólk spjallar við gesti og vinnur með þeim að verkefnum. Það rikir samstaða og fólk nýtur samverunnar hvert við annað, uppi í fjöllum, úti á götu og inni í samfélagshúsi. Það er mannlif á göturum og allir aldurshópar eru sýnilegir. Fólk er gangandi, sumir á leið úr og í vinnu. Fólk heilsast og spjallar og er vingjarnlegt. Það er líf og fjör á miðplássinu. Sól skín í heiði og það er bjart yfir, ríkir jákvæðni og gleði, sátt og samlyndi, ekkert stress og enginn er einманa.

Hér er gróandi þjóðlíf. Börn fylla leikvanginn við grunnskólann og á íþróttavellinum er verið að undirbúa setningu Héraðsmóts í frjálsum íþróttum. Þorpiprófið er blómlegt, hér er brumandi líf og glæsilegt Félagsheimili, innan sem utan.

Lögð er áhersla á að sameina gamla og nýja tímann. Þannig eru gamilar hefðir nyttað en nútíminn hjálpar til. Þetta bírtist t.d. í því að sýndarveruleiki er nýttur og boðið upp á samskonar upplifun á staðnum. Verið er að nýta tækifæri til vaxtar með stuðningi við unga fólk og samtvinnu reynslu og þekkingu þeira eldri.

Fólk nýtur lífsins á bæjarhátið og einu sinni í mánuði breytist þingeyri í t.d. vikingarorp, sjávarporp eða tækniporp.

Og eins og það var orðað. „Hér er iðandi mannlif með virkri þátttökum allra. Allir eiga hlutverk! Ró og yfirvegan, hér höfum við allt sem til þarf. Lif er gott í Haukadal.“

Þessi áhersla á umhverfismál hefur skilað því að þingeyri var valinn sem snytilegasti bær landsins.

MÍÐPUNKTUR VESTFJARÐA

Staða þingeyrar sem miðpunkts Vestfjarða hefur styrkt til muna með tilkomu Dýrafjarðarganga. Sjá má flugvél á þingeyrarflugvelli. Eða að fundið hefur verið varanlegt flugvallarstæði í Djýrafirði eða í næstu fjarðum, ef til vill á Sveinseyri. Þetta er útflyttingsflugvöllur og hefur nú verið í notkun í 5 ár. Það stendur flugvél á vellinum og fólk á leið upp í flugrútuna. Almenningssamgöngur eru góðar og skutl með fólk og vörur. Göðar samgöngur hafa stutt við vöxt í ferðapjónustu.

Á þingeyri er vísur að samgöngu- / ferðapjónustumiðstöð fyrir Vestfirði. Ekkert er þó öruggt og eins og einhver sagði: „Blómlegt byggðarlag, hjarta Vestfjarða ef atvinnuástandið lagast. Ef það gerist ekki verður hér sumarhúsabyggð og nokkur gamalmenni á röltinu“.

FALLEGT UMHVERFI OG ÁSÝND

Þingeyri er snytilegur og litrikur bær og fagurt umhverfið hlíðir að iðandi og brosandi mannlifi. Húsin eru vel hirt og málud og garðarnir í kringum þau snytilegir. Skógrækt er á mörgum stöðum, listaverk um bæinn og götur eru malbikaðar.

Komin eru sterkt kennileiti í bæinn og nágrenni sem bera merki um blómlegt menningarilf og samfélag. Ímyndartákn og texti blasir við við bæjarmörkin, ef til vill „Tankurinn“.

Þingeyri er fyrirmundarbær um sjálfbærni, með áherslu á enga sóun og enga mengun. Umhverfisstefna þingeyrar var samþykkt í bæjartjórn árið 2024 og er unnið eftir henni.

12. AÐ LOKUM

Með íbúaþinginu hófst verkefnið Öll vötn til Dýrafjarðar og fer þar með inn í Verkefni Byggðastofnunar, Brothaettar byggðir. Í verkefnislýsingu þess, hefur verið skilgreint lóforð gagnvart íbúum, sem hljóðar svo:

„Þetta er lóforð um að vinna með íbúum og hagsmunaaðilum til að tryggja að áhyggjuefni þeirra og metnaðarmáli hafi been áhrif á þá valkostí sem teknið verða til skoðunar í verkefnum.“

Verkefnissjórnin mun leggja niðurstöður stefnumótunar og verkefnisáætlun fram til umföllunar hjá aðilum verkefnisins og styrihópi Stjórnarráðsins um byggðarmáli, til að tryggja samstöðu um verkefnið. Enn fremur að koma niðurstöðunum á framfærri við stofnanir og fyrirtæki sem hafa áhrif á þjónustustig og þróun viðkomandi byggðarlags til að stuðla að því að ákvárdanir þessara aðila taki mið af áherslum íbúanna.⁴⁴

Verkefnið mun hér, líkt og annars staðar, snúast um samstarf, þar sem lykilaðilar taka höndum saman til að efta byggð við Dýrafjörð. Ákvárdanir stjórnvalda skipta miklu og má í hví sambandi nefna að einn af þingmönnum Norðvesturkjördæmis, Lilja Rafney Magnúsdóttir, kom í lok þingsins til að heyra sjónarmið heimamanna.

Þegar horft er yfir skilaboð allra hópa, sem störfuðu þá two daga sem þingið stóð, má orða það svo að sóknarfærin felist annars vegar í því að byggja á hinu rótgróna en jafnframt að vera opin fyrir nýjum og róttækum hugmyndum.

Nú munu verkefnissjóri og verkefnisstjóri gegna mikilvægu hlutverki við að leiða verkefnið áfram, en jafnframt verða haldnir íbúafundir regluglega, því þegar upp er staðið verður það frumkvæði heimamanna sem mun ráða mestu um hvernig tekst að efta byggð, svo öll vötn megi falla til Dýrafjarðar, í viðasta skilningi.

⁴⁴https://www.bryggdastofnun.is/static/files/Brothaettar_byggdir/verklýsingar/verkefnislýsing-brothaetta-byggða-utg.22-juni-2017.pdf, bls. 8